

SZEGLETKÖ

A KŐSZEGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA

XIV. évfolyam, 2. szám

2017. Karácsony

Aldott karácsonyi ünnepeket kívánunk!

Bemehetek?

Aktív lelkésznek ritkán adatik meg, hogy az adventi időben ne szolgáltevéként, hanem igehallgatóként lépje át a templom kapuját. Advent második vasárnapján ezzel a ritkán adódó lehetőséggel élve készültem a lipcsei egyetemi gyülekezet istentiszteletére. Be kell, hogy valljam nem kis vívódást okozott a templomok és az istentiszteletek közötti választás. Bach temploma a Tamás-kórus szolgálatával, vagy az új egyetemi templom? Végül az utóbbi javára dönt a mérleg nyelve, mivel a lipcsei Tamás-templom ez időben hétköznapi esténként is bővelkedik zenés istentiszteletekben. Természetes volt tehát, hogy péntek este, ha a Thomanerek Adventi Motettát énekelnek, akkor irány a Tamás-templom. Hosszú kígyózó sorunkat kivárva végül bejutottunk, és az igehirdetésre figyelve valamint a híres kórus bibliai szövegekre komponált többszólamú éneklését hallgatva átértük azt, amit Luther egykor mondott: „A zene fenséges ajándéka Istennek és közel áll a teológiához... elűzi az ördögöt.”

Vasárnap délelőtt azonban elbizonytalanodtam a választásunk helyességéről. Igaz, már későn. Amikor 11 óra előtt az egyetemi templom közelébe értünk (az istentisztelet 11,15-kor kezdődik), észrevettük, hogy egy kisebb csoport tanácstalanul áll az ajtóban. Amikor odaértünk két nagyon kedves fiatalember közölte velünk, hogy a templom bizony már tele van, nem férünk be. Értetlenül álltunk, ahogy mindenki más. Záporoztak a kérdések. „Mi az, hogy a templomba istentiszteletre nem lehet bemenni? Nem lehet úgy tele, hogy az, aki ígét akar hallgatni ne férjen még be. Ilyen nincs.” Teljes nyugalommal hangzott újra és újra a válasz: „Sajnálom, értsék meg, teljesen tele van, biztonsági okokból nem engedhetünk be már senkit. A Tamás templomban is nagyon sokszor előfordul az ilyen.” „Igen, – kiabálta haragosan az idős lipcsei férfi – egy koncerten, de nem istentiszteleten.” Egy-egy újonnan érkező céltudatosan próbált átjutni méltatlankodó csoportunkon, de az ajtóban a kérdés: *Foglaltak előre helyet maguknak?* – visszafordította őket is.

Ádvent második vasárnapján lelkészi pályafutásom során először nem voltam istentiszteleten. Mire átjutottunk egy másik templomba, a lelkész már az ajtóban búcsúzott a hívektől. Az adventi zárt ajtó azonban mégis életre szóló prédikáció marad a szavakkal együtt: *Foglaltak előre helyet? Tele van már, nincs több hely, nem férnek be.*

Milyen csodálatos, hogy van Európában olyan evangélikus templom, ahova annyian járnak – ha talán nem is minden héten –, hogy egyszerűen nem fér be mindenki. Bárcsak a mi gyülekezetünkben lennének ilyen problémák, hogy egy adventi vasárnapon annyian érkeznek istentiszteletre, hogy nem fér be mindenki. A csalódásomon ez a pozitív megközelítés sem enyhített, hiszen én magam az ajtó rossz oldalán álltam. Kívül, pedig nagyon szerettem volna belül lenni. Pont úgy, mint az az öt balga szűz Jézus példázatában a menyegzői lakomán, akik előtt mivel később érkeztek, bezárták az ajtót.

Milyen különös, a Motetta estén az igehirdető is az ajtókról beszélt. Arról, hogy Jézus megnyitotta nekünk a menny kapuját. És arról, hogy az adventi időt arra kapjuk, hogy megnyissuk szívünk ajtaját az Úr előtt. A nyitott ajtó lehetőség, amivel élhetünk, ajándék, amin keresztül gazdagodhatunk. Értékét mégis akkor ismerjük fel igazán, ha bezárul előttünk. És akkor hiába kiabálunk, mint az az idős úr a templom előtt, hogy ez nem keresztyén magatartás, és hiába hivatkozunk eredetünkre, nem változik semmi. Végérvényesen kívül maradunk.

Hazafelé jövet az autóban hallgatom a Tamás-kórus előadásában a karácsonyi oratóriumot. A hideg fut végig a hátamon, amikor felcsendül az első tétel: Örvendjétek, vigadjatok, dicsérjétek e napokat! Vigyétek híret, hogy a Magasságbéli a mai napon mit cselekedett. Nincs helye csüggedésnek, hagyjatok fel a panasszal. Egyesüljön a hangozók örömujjongásban. Csak az a zárt ajtó, és a kívülmaradásom miatt fel-feltörő csalódottságom nem hagy nyugodni! Itt valami többről kell, hogy szó legyen, mint székek, padok, és a biztonság kérdéséről. Pál apostol tud erről, amikor Tituszhoz ír: hogy az ő kegyelméből megigazulva reménységünk szerint részesei legyünk az örök életnek.

Az oratórium utolsó részét már itthon hallgatom. A nagy mű végén az ismert böjti ének dallama – Ó, Krisztus fő sok sebbel – mintha ajtót nyitna előttem, hogy imádkozhassam én is: „Csak egyet, egyet kérhetek. Egy égi jóra várok: Hogy a szívemben végy helyet. Ó, Jézus, bárhol járok. Tedd jászladdá a szívemet! Jer, térj be, és betér veled. Az öröm égi fénye!”

B. Rohn Erzsébet

2018. a választások éve – egyházunkban is

Egyházi törvényeink szerint hat évenként általános tisztújítást kell tartani a Magyarországi Evangélikus Egyházban, melynek során újra kell választani az egyes egyházkormányzati szintek tisztségviselőit (a lelkészek és püspökök kivételével), a közgyűlések küldötteit, képviselő-testületeit, presbitériumait, az egyházi bíróság és a zsinat tagjait.

A választás az egyházközség nemlelkészi tisztségviselőinek és az egyházközségi presbitérium tagjainak megválasztásával kezdődik. Vagyis gyülekezetünkben is az év első hónapjaiban – március 31-ig – meg kell, hogy történjenek a választások. Éppen ezért a novemberben megtartott presbiteri gyűlésen már készültünk az előttünk álló időszakra. Megerősítésre került az egyházközség jelölő és szavazatbontó bizottsága, melynek tagjai: *Stefanich Mátyásné Preisz Ildikó, Mersichné Hod Livia, és Gamauf Márta*. A presbiteri gyűlésen *Koczor Lajos* felügyelő bejelentette, hogy nem kívánja újra jelöltetni magát a felügyelőválasztáson. Így a többi tisztségviselő mellett új felügyelőt is kell választanunk majd.

Február 15-ig várjuk gyülekezetünk tagjaitól az egyes tisztségekre és a presbiteri tagságra a jelöléseket, melyeket a jelölőbizottság elnökéhez, *Stefanich Mátyásnéhoz*, vagy a jelölő bizottság másik lét tagjához kell eljuttatni írásban.

A következő tisztségekre kell jelöltet állítanunk: felügyelő, másodfelügyelő, gondnok, a kiszsidányi leánygyülekezet gondnoka, pénztáros, egyházi, számvéviselői elnök, jegyző, valamint hét presbiter. Minden szolgálati területen gondolkodjunk olyan jelöltekben, akik elkötelezettek és gyülekezeti szolgálatukkal tevőlegesen hozzájárulnak az egyházközség életéhez!

Választásra jogosult a gyülekezetnek az a felnőtt tagja, aki a választói névjegyzékben szerepel. Ez akkor lehetséges, amennyiben a választást megelőző évben (2017-ben), és/vagy a választás évében (2018-ban) befizette az egyházfenntartói járulékot.

A választási névjegyzék elkészítése miatt is kérjük tehát Kedves Testvéreinket, hogy aki 2017. évben valami miatt nem fizetett egyházfenntartói járulékot, akkor azt 2018 első hónapjaiban tegye meg, mert máskülönben nem jogosult a választáson való részvételre. A választási névjegyzéket február hónaptól istentiszteleteink előtt és után, valamint gyülekezeti alkalmainkon is megtekinthetik majd.

Az egyházfenntartói járulék befizetését egyébként többféle módon is meg lehet tenni. A gyülekezet pénztárába való befizetéssel, csekken, vagy akár a gyülekezet számlájára való átutalással. *Schwahofer Péter* pénztárosunktól tudjuk, hogy gyülekezetünkben egyre többen élnek már azzal a lehetőséggel, hogy bankszámlájukról rendszeres pld. 1000 Ft-os havi átutalást állítanak be az egyházközség részére, így tkp. „észre sem veszik” ezt a költséget, mégis ezzel az éves szinten 12 000 Ft-os összeggel komoly támogatást biztosítanak gyülekezetünknek.

A Kőszegi Evangélikus Egyházközség számlaszáma:

11747051-20006077

Kérjük Kedves Testvéreinket, hordozzuk felelősen gyülekezetünk jövőjét, és vegyünk részt minél többen a választásokon, hiszen azok kimenetele meghatározza gyülekezetünk következő hat évét!

Isten gazdag áldását kérjük minden szolgálattévőre!

A gyülekezet elnöksége

Indul az építkezés Kiszsidányban

Gyülekezeti újságunkban éppen három évvel ezelőtt adtunk hírt arról, hogy a kiszsidányi testvérek, a kőszegi férfikör és az ifjúság önkéntes munkájában a vakolat leverésével megkezdődtek az imaház felújításának előkészületei.

Több, mint két év várakozás után végre örömteli hír érkezett a kiszsidányi evangélikus testvérekhez, a „*Településképet meghatározó épületek külső rekonstrukciója, többfunkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése, energetikai korszerűsítése*” c. pályázaton az imaház felújítása 34 506 479 forint támogatást nyert el.

A hivatalos értesítés kézhezvétele után azonnal megkezdődött az előkészületek szervezése, hiszen az elnyert

összeg nagysága miatt nem csak egyszerűen pályázatni kellett a kivitelezőket, hanem közbeszerzési eljárás során kellett kiválasztani azt a kivitelezőt, akivel majd szerződést köt a gyülekezet. Nagy segítséget jelentett és jelent most is a Savaria Agentura pályázatíró cég, amely összefogja és menedzseli a pályázat lebonyolítását.

A közbeszerzési eljárás eredményképpen a csepregi székhelyű Bauwerk-N Kft. lesz az építkezés kivitelezője. December 13-án a szerződő felek alá is írták a kivitelezői szerződést.

Sajnos a hosszú elbírálási szakasz – több mint másfél év – azzal a következménnyel járt, hogy az időközben felpörgött építőipari beruházások megemelték az építőanyagárakat, és a pályázat beadásakor még biztonságosnak vélt költségvetés ma már inkább szűkösnek bizonyul. A több mint 46 millió forintos összköltségből az önerő mértéke meghaladja a 11 és fél millió forintot. Ez még úgy is nagy összeg, hogy mindebből a Kiszsidányi Önkormányzat, mint konzorciumi partner átvállalt 1 350 000 forintot.

Az elmúlt időszakban nagyon sok adomány érkezett gyülekezetünkhöz. Külön meg kell köszönnünk *Müller Ágnesnek* és segítőinek az Orsolya-napi vásárokon az elmúlt években befolyt 1 008 735 forintnyi adományt, valamint

SZEGLETKŐ

A KŐSZEGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA

Felelős kiadó: a Kőszegi Evangélikus Egyházközség

Cím: 9730 Kőszeg, Zrínyi u. 6. **Telefon/fax:** 94/361-145

E-mail: koszeg@lutheran.hu **Honlap:** koszeg.lutheran.hu

Felelős szerkesztő: Baranyay Csaba

Tördelés, lapterv: Mező Beatrix Alice

Készült a Projekt Nyomdában, Kőszegen

Megjelenik Kőszegen, évente két alkalommal.

egy külföldön élő hittestvérünk szintén több mint egymillió Forintos adományát. Kaptunk már támogatást a Vasi Evangélikus Egyházmegyétől is, ahová újabb pályázatot is beadtunk, és többektől érkeztek ezen felül is pénzadományok, ám az önerő egy része még így is hiányzik.

Mindennek ellenére bizakodva kezdünk az építkezéshez, bízva Urunk gondviselésében, a helyiek és a Kőszegi Férfikör segítő kezeiben, és a testvérek további adományaiban, hogy jövő év őszén már újra az imaházban tarthassuk istentiszteleteinket!

Bánó Zoltán

Karácsonyi színdarab advent harmadik vasárnapján

December 17-én a családi istentisztelet keretében hittanosaink egy csoportja a „Szűrős szőrű bárányok” történetét adták elő a gyülekezeti teremben. A bábokkal és élő szereplőkkel bemutatott előadást zeneiskolásaink játéka színesítette.

REFORMÁCIÓ 500 GYŰLEKEZETÜNKBEN

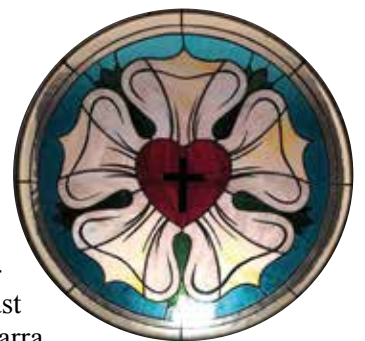
A lassan mögöttünk lévő év egésze a reformáció indulásának ötszázadik évfordulója jegyében zajlott. Gyülekezetünkben is sok program jelezte mindezt már a nyári időszaktól kezdődően. Az idei hittanhét és az Acsádon megtartott ifjúsági táborunk témáját is a reformáció tanításához szabtuk. A városi múzeum reformációi kiállítása májustól októberig volt látható a Jurisics várban. S hatalmas élmény jelentett augusztusban a Fóti Evangélikus Kántorképző kórusának szolgálata Dr. Kamp Salamon vezényletével, amikor is a kantátazenés istentiszteletre zsúfolásig megtelt

templomunk. Maga Luther az úgynevezett „toronyélményéhez” kapcsolta megterését, amikor is a Szentírást tanulmányozva rádöbbsent arra, hogy „az igaz ember hitből él”.

Ez a felismerés megváltoztatta életét, s ezen keresztül az egész XVI. századi Európát.

Éppen ezért gondoltunk arra, hogy gyülekezetünkben „Kőszegi toronyélmény” címmel az evangélikus harangtoronyban egy kilátó és toronymúzeum kialakítása lesz majd a 2017. esztendő nagy projektje. Ennek támogatására már egy kormánydöntés is született, azonban végül a turisztikai pályázaton mégsem nyert ez az elképzelés.

Ezért jött az ötlete gyülekezetünk egyik tagjának, hogy a templomban lévő igencsak megkopott régi Luther rózsás ablak helyett egy művészi alkotás készüljön az 500. évfordulóra. A támogatás és a megvalósítás is sok önkéntes segítő munkája által valósult meg. Így október 8-án, a vasárnapi istentiszteleten adtunk hálat a templomban Soós Csilla ólomüvegművész által készített Luther rózsáért. Ekkor került bemutatásra az az Evangélikus képeskönyv is, amely egész októberben látható volt a templom várkőri bejárata előtt. A nagykönyv a reformáció történetét és az evangélikus egyház szolgálatát hívatott bemutatni látványos módon.

A reformációi programoknak csupán a kezdetét jelentette ez az októberi vasárnap, amelyet számos gyülekezeti alkalom követett. Így jártunk Budapesten az Evangélikus Országos Múzeum kiállításán egy autóbuzsos kiránduláson. Reformációi sétára invitáltuk az Orsolya napi vásár szombatján a kőszegieket és az idelátogató vendégeket. (Erről egy külön cikk is szól újságunkban.)

Valamint részesei lehettünk a nemesesői ifjúság Luther életét bemutató előadásának a Jurisics várban. A református hittanosokkal közös reformációi hittanversenyt is szerveztünk *Martonné Némethy Márta* és *Domnanovics Dóra* pedagógusok segítségével.

Örömmel tekintettük meg csoportjainkkal a kőszegi városi múzeum reformációi kiállításán kívül a szombathelyi megyei levéltárban megnyílt kiállítást is, melyek gyülekezetünk közreműködésével és *Révész József* múzeumigazgató, illetve *Söptei Imre* levéltáros vezetésével valósultak meg.

A sokféle program csúcspontja azonban kétségtelenül az október 29-i vasárnapi ünnepi úrvacsorai istentisztelet volt, melyen evangélikusok és reformátusok együtt adtunk hálát Istennek az egyházat megújító kegyelméért. Az istentiszteleten *Donatin Tamás* kőszegi református lelkész hirdette Isten ígését, az igehirdetéssel párhuzamosan pedig a szeretetotthon konventtermében a kisgyermekeknek *Zsóri-Ments Orsolya* iskolalelkész tartott gyermek istentiszteletet.

Az ünnepen felcsendült J. S. Bach „*Ein feste Burg ist unser Gott*” című 80. kantátája a Kőszegi Vonósok, meghívott szólóisták és a Kőszegi Evangélikus Gyülekezet Énekkarának előadásában *Scheer Uwe* vezetésével.

Lesz még olyan programunk is, ami átnyúlik a 2018. évbe, hiszen mi is „örökbe fogadtunk” egy a reformátoroktól származó idézetet tartalmazó követ a Budapest-Kálvin téri installációk közül, amely előreláthatóan március hónapban kerül majd a templomunk előtti térre, emlékeztet-

ve bennünket arra, hogy bár a reformáció 500 eseményei valóban mögöttünk vannak, a reformáció azonban tovább folytatódik, hiszen azt maga Isten végzi Szentlelke erejével.

Baranyay Csaba

KITÜNTETÉS A DIAKÓNIA NAPJÁN

Szeptember 25. a Diakónia napja, a Magyarországi Evangélikus Egyház diakóniai szolgálatának ünnepe. Évről évre Sztehlo Gábor születésnapján dolgozók és önkéntesek gyülekeznek össze, hogy hálát adjanak az egyházban zajló diakóniai munkáért. Gyülekezetünk tagjai közül már ezelőtti években is részesedtek díjazásban *Schwahofer Gusztáv* és *Schwahofer Gusztávné* az év diakóniai önkéntese díjat, míg tavaly *Németh Tamásné* az év diakóniai dolgozója díjat nyerte el.

Az idei évben Budapesten a Deák téri evangélikus templomban megrendezett alkalmon „az év diakóniai szponzora” díjat kapta meg a Nyugati Egyházkerületből *Szép Ágnes*, aki adományaival segíti Szeretetotthonunk szolgálatát. Rendszeres kisebb természetbeni adományain túl ősszel egy nagyobb pénzadományt is kapott tőle Szeretetotthonunk, melyből új, kényelmes, karfás székekre sikerült lecserélni az egykori konventterem összes székét.

Köszönjük támogató szeretetét!

AZ ELSŐ EVANGÉLIKUS NYOMDA KŐSZEGEN (1651~1671)

Az Orsolya napi forgatagot kihasználva hirdettük meg október 21-én, szombaton reggelre azt a 1517 méteres sétát, melyben városunk reformációi emlékeit jártuk végig az egykori evangélikus – ma Szent Imre – templomtól indulva, érintve a református és evangélikus templomot, majd a Jurisics várhoz érkeve. Söptei Imre levéltáros sok új információval halmozott el bennünket a séta során. Ezért kértük meg őt, hogy újságunk számára a Kőszegen működő nyomdáról írjon nekünk.

A Dunántúli Evangélikus Egyházkerület történetének egyik jelentős fejezete kapcsolható Kőszeghez, azon belül a mai Várkörön (korábban Graben) található zsinagóga telkéhez. Itt működött ugyanis a kerület nyomdája 1663 és 1671 között.

Az ingatlan története magában is rendkívül érdekes, hiszen a protestáns nyomda után, a 18. században évtizedeken át élt itt László János magyar iskolamester (tanító). A század végén a városban elsőként törvényesen letelepedett zsidó család, a Scheyek tulajdonába került. 1859-ben építtette Schey Fülöp a zsinagógát és a hozzá rendelt két melléképületet.

Első általunk ismert birtokosa Pauer Tamás fazekas, illetve kályhászmester és felesége, akik gyermektelenül haltak meg, ezért az a városra maradt. Így kerülhetett a Kőszegen 1651-ben letelepedett Wechelius András (Andreas Wechel) és feleségének, özv. Szabó Jánosné Füstös Katának kezébe.

A francia protestáns (hugenotta) eredetű Wechelius család az 1630-as években Tejfalun (ma Mliečno, Szlovákia) kezdett nyomdát működtetni. Innen költözött Wechelius András typographus Kőszegre, az említett Füstös Katával kötött házassága révén. Ugyanebben az évben találkozhatunk először nevével a városi jegyzőkönyvben, mivel legújabb munkájából, az 1652. évi kalendáriumból 12 darabot ajándékozott a tanács tagjainak, akik ezt 12 forintnyi támogatással honorálták. Házasságot kötött, letelepedett, mesterséget is üzött, 1657-ben polgárjogot is kapott. A könyvkötéssel is foglalkozó mester életében 1653-ban állt be jelentősebb változás, amikor új, a Sopron-Vasvármegyei Egyházkerület által fenntartott középiskola épült a mai Kelcz-Adelffy utcában. A kapcsolat 1663 elején lett teljessé, amikor a nyomdász megkapta a kerület tulaj-

donában levő betűkészletet. A kerület rendszeres támogatása biztosabb anyagi háttérrel jelentett. Ennek köszönhetően vethetett szemet a házaspár a már említett épületre, ahol ekkor még csak az utca felől nézve a jobb oldalon állt ház. Az evangélikus vezetőség város – támogatásának jeleként – elfogadta a 100 talléros (150 forint) ajánlatot, holott 200 forintot is kaphattak volna.

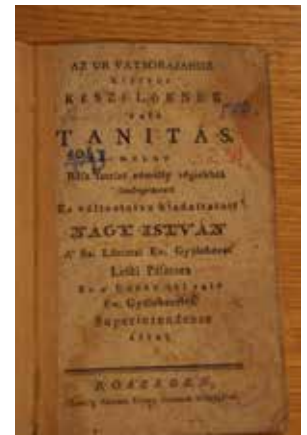

Kifejtették, hogy reményeik szerint az új betűk „leginkább Jóistenségére és az ő Anyaszentegyházának előmozdítására fog alkalmaztatni”. Indoklásuk mutatja, hogy felekezeti okok, illetve a nyomda helyben tartásának szándéka állt a kedvezmény mögött.

Wechelius nem sokáig élvezhette megnövekedett mennyiségű munkájának bevételeit, mert 1665-ben már biztosan nem élt. Egy ideig az özvegy vitte tovább a műhelyt, ám a szakmunkát Wechelius Ferenc, a nyomdász öccse végezhette, aki már korábban is bátyja alkalmazásában állt. A nyomda tényleges tevékenységéről alig tudunk valamit, kalendáriumokat évente jelentethettek meg, ám mindössze egyetlen töredék maradt fenn, amit egy kötéstáblából fejtettek ki. Azt is csak feltételezhetjük, hogy az ellenreformáció helyi templom- és iskola foglalkozásai kapcsán szűnt meg. Ezt bizonyítja, hogy 1671-ben a vá-

ros 100 forintot fizetett egy frankfurti mesternek újabb betűkért.

A kőszegi magisztrátus a házvásárlási szerződésben kikötötte, amennyiben a kedvezményhez kötött részletfizetési feltételeket nem teljesítik, az visszazár a közösségre. Egy 1667-ben kelt egyezség szerint éppen ezért az özvegy ígéretet tett, hogy halála után minden vagyonát a város örökli.

Füstös Orsika – egy újabb házasságkötés után – 1677-ben hunyt el. Bátyja jogán Wechelius Ferenc is részesült az örökségből, majd az ingatlant eladták Filcz Lőrinc szabónak.

A város nyomdatörténetének érdekessége az is, hogy szinte csak evangélikus felekezeti nyomdászok működtek Kőszegen. Ezek közé tartozik a 17. századi Ludvig-féle titkos nyomda, amely protestáns munkák hazai kiadási tilalmát játszotta ki németországi helységnevek (Lipcse, Drezda stb.) feltüntetésével.

A Reichard-féle nyomdában, (1836-1853) a Brit és Külföldi Bibliatársulat támogatásával nagyobb számban jelentettek meg vallásos kiadványokat, mint a híres neves sárospatakiiban. A 19. század második felében alapított Feigl, Leitner, illetve Rónai nyomdák tulajdonosai is az evangélikus felekezethez tartoztak.

Söptei Imre

Kérdések a reformációval és Luther Mártonnal kapcsolatban

A reformáció 500. évében hittanosaink reformációi versenyen vettek részt. A tavaszi többrészes írásbeli fordulót októberben egy szóbeli verseny követte, melynek kérdéseiből összeállítottunk egy csokorra való. A helyes válaszok a lap alján találhatóak.

1. Egyszer Luther Márton a vakációról visszatérve Erfurt felé az erdőben szörnyű viharba került. A mellette lévő fába csapott bele a villám. Márton, térdre hullva így kiáltott fel: „Szent Anna segíts, szerzetes leszek.” Melyik szerzetesrendbe lépett be?

- A: ágoston-rendi
- B: domonkos
- C: ferences
- D: jezsuita

2. Luther nemcsak a teológia professzora volt, hanem a wittenbergi várostemplom prédikátora is. Sokan mégsem hozzá mentek, hanem búcsúcédulát vettek.

A cédulák árusításában élen járt egy domonkos szerzetes. Ki ő?

- A: Johann Bugenhagen
- B: Rotterdami Erasmus
- C: Johann Tetzel
- D: Hans Sachs

3. 1521-ben Wormsból hazafelé Böles Frigyes választófejedelem parancsára Luthert elrabolták. A fejedelem abban reménykedett, hogy így megóvhatja Luther Mártont a birodalmi átok következményeitől. Hová vitette?

- A: Wartburg várába
- B: Coburg várába
- C: Augsburg várába
- D: Hamburg várába

4. Az 1521-es birodalmi gyűlésen kellett megvédenie Luthernek a 95 tételét. Ki előtt?

- A: I. Ferdinánd
- B: Böles Frigyes választófejedelem
- C: V. Károly császár
- D: X. Leó pápa

5. Melyik város nyomdájában készült az első magyar nyelvű Újszövetség?

- A: Vizsoly
- B: Sárvár
- C: Sopron
- D: Gönc

6. Ki fordította magyarra ezt az Újszövetséget?

- A: Károly Gáspár
- B: Sylvester János
- C: Szenczi Molnár Albert
- D: Kézai Simon

7. Nagy hatású prédikációs gyűjtéményeivel a régi magyar próza elindítója, és egyik első jeles képviselője. Evangélikus lelkész, Balassi Bálint nevelője volt. Vezetéknevében szerepel egy alkoholos ital. Keresztneve?

- A: Péter
- B: János
- C: Gergely
- D: Imre

8. Mit ígért az egyház annak, aki búcsúcédulát vásárolt?

- A: bűnbocsánatot
- B: szabad bejárást a híres zarándokhelyekre
- C: püspöki címet
- D: szentek közbenjárását

9. Mi volt Luther nagy felismerése?

- A: A jó ember a mennyországba kerül.
- B: Az üdvösség feltétele: a hit és a jó cselekedetek.
- C: Akkor van örök életünk, ha hiszünk Jézusban, a Megváltónkban.
- D: Nem új templomokat kell építeni, hanem az embereknek Istenről beszélni.

10. „Mikor Urunk és Mesterünk – azt mondta: »Térjete meg!« – azt akarta, hogy a hívek egész élete bűnbánatra térés legyen (Mt 4,17).” Melyik lutheri műben szerepel ez a mondat?

- A: Kis káté
- B: 95 tétel
- C: Előszók a Szentírás könyveihez
- D: Asztali beszélgetések

11. Luther barátja, a reformáció-korabeli Németország egyik leghíresebb művésze, festő, grafikus, könyvkiadó volt. Ősei a Gyula melletti Ajtósról származtak a falu nevét mint nemesi előnevet használták. Ki ő?

- A: Albrecht Altdorfer
- B: Lucas Cranach
- C: Albrecht Dürer
- D: Matthias Grünewald

12. Luther barátja, ugyanaz volt a mestersége, mint az apjának és a fia is követte őt. Emellett patikus is volt, ő volt Wittenberg polgármestere éveken keresztül. Ki ő?

- A: Lucas Cranach
- B: Philipp Melancthon
- C: Johannes Bugenhagen
- D: Justus Jonas

13. Már az egyetemen együtt dolgozott Luther Mártonnal, közeli barátja volt. Ő írta a Confessio Augustana-t (ágostai hitvallást). Luther halála után ő lett a reformáció szellemi továbbvivője és vezetője. Ki ő?

- A: Justus Jonas
- B: Johann von Staupitz
- C: Philipp Melancthon
- D: Johannes Bugenhagen

+1. Melyik szín nem szerepel a Luther-rózsában?

- A: fehér B: kék C: sárga D: fekete

A 2017. esztendő a kazuális szolgálatok tükrében

KERESZTELÉS

Németh Noel	Király Kamilla
Schwahofer Zsófia	Mersits Jázmin
Bolemányi Adél (felnőtt keresztelés)	Mersits Milán
Nárai Hanna	Kalászi Fanni
Nárai Levente	Torda György
Torda Benedek	Gazdag Marcell
Tóth Júlia	Hajdú Balázs
Király Fanni	Lőcsei Balázs
Kocsis Máté Dominik	Gomm Felix Gustav
Tonházi Emili	Kolarich Szofia

ESKETÉS

Kondora Róbert és Németh Eszter
Lakics Zoltán és Haramia Nikolett
Schwahofer Attila és Schrantz Katalin
Pungor Máté és Csaba Erika
Bögöti Gábor és Szilágyi Ágnes Gyöngyi
– a Jézus Szíve templomban, ökumenikus

TEMETÉS

Dr. Budaker Tamás (68 éves)
Horváth Józsefné Wehofer Valéria (83 éves)
Kemény Sándorné Dejsics Gizella (98 éves)
Fábián Károlyné Horváth Erzsébet (85 éves)
Lokotár Istvánné Németh Katalin (61 éves)
Németh Sándorné Kóber Erzsébet (66 éves)
Mendel Sándorné Szilvágyi Magdolna (84 éves)
Papp József (66 éves)
Lágler Edéné Nagy Vilma (84 éves) Kiszsidányban
Vincze Sándor (61 éves) Kiszsidányban
Haramia Dezsőné Prácher Erzsébet (78 éves)
Harkai Elke Helene sz. Frenczel (67 éves)
Simon Antalné Hidegh Sarolta Lenke (62 éves)
Kemény Sándorné Simon Eleonóra (65 éves)
Venyegei János (87 éves)

„Légy mindhalálig támaszom,
Év év után ha szárnyal!
Segíts meg minden új napon,
A Jézus vére által!
Így mindhalálig zenghetem,
Hogy megsegít jó Istenem,
Mint eddig megsegített!”
(EvÉK 349. ének)

Köszönjük mindazok segítségét,
akik adójuk 1 százalékának felajánlásával segítik
egyházunkat, illetve a gyülekezetünkben
és szeretetotthonunkban folyó munkát!
Gyülekezetünk Békesség Háza Alapítványa

A Magyarországi Evangélikus Egyház
technikai száma: 0035

A Békesség Háza Alapítvány
adószáma: 18886700–1–18
bankszámlaszáma: 11747051–20101495

ÁLLANDÓ GYÜLEKEZETI ALKALMAINK

VASÁRNAP	9.00	Istentisztelet (ünnepponon és minden hónap első vasárnapján úrvacsorai istentisztelet)
	10.30	Családi istentisztelet (tanévben) A családi istentiszteleteket a gyülekezeti teremben tartjuk.
	11.00	Istentisztelet Kiszsidányban (kéthetente)
KEDD	15.00	Gyülekezeti bibliaóra
SZERDA	16.00	Bibliai játszóház (minden hónap első hetében)
	18.30	Kóruspróba
CSÜTÖRTÖK	10.00	Bama-mama kör (minden 2. héten)
	14.30	Konfirmációi óra
	16.00	Ifjúsági alkalom (megbeszélés szerinti pénteken)
PÉNTEK	17.00	Férfikör (minden hónap 2. hetén)

Megjelent és gyülekezeti iratterjesztésünkben
800 Ft-os áron kapható
a 2018. évi gyülekezeti naptár!
Szeretettel ajánljuk Testvéreink figyelmébe!

ÜNNEPELJÜNK ISMÉT EGYÜTT HÚSVÉT HAJNALÁN!

Húsvét hajnali istentiszteletre hívogatunk
mindenkit templomunkba április 1-jén 5:30-ra.
Az istentisztelet után közös húsvéti reggeli lesz a gyülekezeti házban.

KONFIRMÁCIÓ

2018. április 8-án, Húsvét utáni első vasárnap
10 órakor tartjuk konfirmációi ünnepünket
gyülekezetünkben.

Gyülekezeti események 2017. második felében

Június 11-én tartottuk a tanévzáró istentiszteletet templomunkban.

Június 19. és 23. között tartottuk gyülekezeti napközis táborunkat, a Hittanhetet. Pénteken közös kiránduláson vettünk részt Celldömölkön.

Június 25. és 28. között ifjúsági táborot tartottunk Acsádon, melynek keretében a Kőszegi toronyélmény fiatalokat megszólító üzenetét gondoltuk át a fiatalokkal.

Július 6-án volt a „Reformáció Kőszegen” című kiállítás megnyitója a Jurisics-várban. A kiállítás egészen október közepéig megtekinthető volt a várban.

Augusztus 13-án vasárnap kantátazenés istentisztelet volt templomunkban, melyen a Fóti Evangélikus Kántorképző kórusa szolgált *Dr. Kamp Salamon* Kossuth díjas karnagy vezetésével.

Szeptember 3-án tartottuk a tanévnyitó istentiszteletet templomunkban.

Szeptember 16-17-i hétvégén gyülekezetünk is csatlakozott az Nyitott templomok programsorozathoz. A szombati Reformációi sétán a türelmi rendelet idején épült műemléktemplomunk volt látogatható, vasárnap pedig több csoportban is lehetőséget kínáltunk az önálló harangtoronyba való feljutásra.

Szeptember 25-én a Diakónia napján *Szép Ágnes* kapta az év diakóniai szponzora díjat a budapesti Deák téri templomban megtartott ünnepen.

Október 4-én tartottuk a bibliai játszóház első őszi alkalmat.

Október 7-én szombaton este hangverseny volt templomunkban.

Október 8-án, vasárnap ünnepi istentisztelet keretében adtunk hálát a templomban elkészített új Luther rózsás ablakért, az istentiszteleten ifjúságunk tagjai szolgáltak. Az istentisztelet után mutattuk be az Evangélikus képeskönyvet, amely egész október hónapban megtekinthető volt a templom várkörü bejárata előtt.

Október 12-én autóbuzsós kiránduláson Budapesten járt gyülekezeti csoportunk, és megtekintettük az Evangélikus Országos Múzeum reformációi kiállítását.

Október 14-én gyülekezetünk ifjúsága is részt vett a „72 óra kompromisszumok nélkül” című önkéntes munkában.

Október 15-én volt a Kiszállás Kiszsidányban.

Október 21-22-i hétvégi Orsolya napi vásáron ismét részt vett gyülekezetünk *Müller Ágnes* vezetésével. A Jurisich tér 15. számú ház előtti árusításból befolyt adományokkal a kiszsidányi imaház felújítását támogattuk. Szombat reggel Reformációi sétára került sor a városban, melynek keretében végigjártuk Kőszeg reformációi emlékeit.

Október 29-én, vasárnap tartottuk reformációi ünnepi kantátazenés istentiszteletünket gyülekezeti kórusunk szolgálatával. Az úrvacsorai istentiszteleten *Donatin Tamás* református lelkész hirdette Isten ígését. Délután a Jurisics vár lovagtermében a nemescsói ifjúság szolgált a Luther Márton életét bemutató színdarabbal.

November 6-án a Királyi Városnap alkalmán *dr. Bariska István* ny. levéltárvezető és *Baranyay Csaba* lelkész tartottak reformációi tartalmú előadást a Jurisics vár lovagtermében.

November 8-án, szerdán gyülekezetünk adott otthont a Vasi Egyházmegye Lelkészi Munkaközösségi ülésének.

November 16-án, csütörtökön felnőtt konfirmációi csoport indult gyülekezetünkben. A csoportban kilenc testvérünk kezdte meg a keresztelőre, illetve konfirmációra való felkészülést.

November 18-án, szombaton Egyházmegyei Konfirmandus Nap volt Kőszegen, melyen több mint száz fiatal vett részt az egyházmegye különböző gyülekezeteiből.

December 1-jén, pénteken volt az Evangélikus Szakgimnázium és Szakiskola szalagavató ünnepsége a Jurisics-vár lovagtermében.

December 3-án, advent első vasárnapján a konfirmandusok és gyülekezeti kórusunk szolgált a hagyományos advent esti istentiszteleten, melyen kiosztásra kerültek a gyülekezet önkéntesei által készített adventi ágak.

December 10-én, advent második vasárnap este a Jurisics téri adventi koszorúnál *Zsóri-Ments Orsolya* iskolalelkész és gyülekezeti kórusunk szolgálatával került sor a második adventi gyertya meggyújtására.

December 15-én, pénteken tartotta a férfikör hagyományos karácsony előtti záró alkalmát. Az ünnepi vacsora elfogyasztására ismét az evangélikus szakiskola étkezőjében került sor.

December 13-án, szerdán este adventi német nyelvű istentiszteletet, december 20-án este pedig taizei áhítat tartottunk a gyülekezeti teremben.

December 17-én advent harmadik vasárnapján a családi istentisztelet keretében került sor a hittanosok karácsonyi előadására.

December 19-én volt a keddi bibliakör szeretetvendégséggel egybekötött idei utolsó bibliórája.

Előttünk álló alkalmak

ÖKUMENIKUS IMAHÉT

2018. január 21. és 26. között.

Az imahét alkalmait minden nap 18 órától tartjuk.

Vasárnap, hétfőn és kedden az evangélikus templomban, szerdán, csütörtökön és pénteken a Jézus szíve templomban találkozunk.

A Jézus szíve templomban protestáns, az evangélikus templomban római katolikus igehirdetők szolgálnak.

Január 26-án, pénteken ökumenikus ifjúsági istentiszteletet tartunk.

2018. március 2-án, pénteken tartjuk A Nők Ökumenikus Világimanapjának kőszegi alkalmát az evangélikus gyülekezeti teremben.

A BABA-MAMA KÖR minden második héten, csütörtökön 10 órától tartja alkalmát a gyülekezeti házban *Zsóri-Ments Orsolya* iskolalelkész vezetésével.